

عنوان مقاله:

بررسی اضطراب تاثیر اسدی توسی از شاهنامه فردوسی بر اساس دیدگاه هارولد بلوم

محل انتشار:

پژوهشنامه ادب حماسی، دوره 16، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسنده:

وحید مبارک - عضو هیات علمی دانشگاه رازی

خلاصه مقاله:

چکیده در میان پیروان شاهنامه و فردوسی، گرشاسب نامه اسدی طوسی جایگاهی ویژه دارد. اسدی با رفتن به آذربایجان و قرار گرفتن در جو مساعد آنجا، به تکمیل کار شاهنامه و فردوسی دست یازید و مثل نظامی، به سرودن بخش های سروده نشده روایات ملی در شاهنامه، روی آورد. تکمیل کار پیشینیان، اغلب با دلهره تاثیر و تقلید از آن‌ها همراه است و شاعران می‌کوشند خود را از زیر سایه شاعر پیشین به در آورند. این پژوهش در صدد است کوشش و بیش‌متنیتی را که اسدی برای خارج شدن از حوزه تاثیر شکل، زبان و اندیشه-های پیش‌متن (شاهنامه) انجام داده است، بر اساس دیدگاه هارولد بلوم، مشخص کند. یافته‌ها نشان می‌دهد که اسدی به دلیل اضطراب تاثیر، خواسته است متفاوت از شاهنامه باشد و از سیطره آن بگریزد. وی با واردکردن برهمن به جای موبد و پرسش‌های جهان-بینانه‌ای که گرشاسب، در مورد آفرینش هستی و خلقت انسان از او می‌کند، و با روی آوردن به اطناب و وصف های زیبا و استوار و حاکم-کردن دیدگاه و فلسفه ای متفاوت با اندیشه‌های کهن ایرانی در مساله مهم دادگری در حکومت و دادپیشگی شاهان، و گزیدن کارکردهایی نمایشی چون خودنمایی و اظهار قدرت در رزم ها و قراردادن صحنه‌ها و میدان‌های متعدد رزم دریایی و اژدهاکشی‌های مکرر ... و مهم‌تر از همه، نسبت دادن توان‌مندی‌هایی چون آزمودن جهان پهلوان به وسیله ضحاک (اژی‌دهاک) و قراردادن داستان در روزگار و زیر نظر اژدهایی مردمخوار و پدربکش چون ضحاک، این اثر را متفاوت از شاهنامه کرده است؛ اما، نشانه‌های وابستگی متعددی، حتا در تکرار مصراع‌ها و ابیات، از تاثیر شاهنامه بر گرشاسب‌نامه هویدا است و اسدی در دیالکتیک «وابستگی به/ گریز از» زبان شاعرانه پیشین، هم وابسته به شاهنامه و هم در گریز از آن بوده است.

کلمات کلیدی:

هارولد بلوم، دلواپسی تاثیر، شاهنامه فردوسی، گرشاسب نامه اسدی طوسی، وابستگی به/ گریز از

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1541666>

